

Bölüm 33

JİNEKOLOJİK ONKOLOJİDE TARAMA YÖNTEMLERİ

Tolga ECEMİŞ

1. ENDOMETRİUM KANSERİNDE TARAMA

Endometrium kanseri uterus en iç katmanının kanseridir. Gelişmiş ülkelerde, jinekolojik kanserler arasında en sık karşılaşılan türdür ve genellikle menopoz sonrası dönemde karşılaşılr. Birçok kanser türünün aksine erken dönemde kanama şeklinde semptom vermesi nedeniyle erken tanı koyulabilmektedir.

Genellikle ilk başvuru şikâyeti anormal veya devam eden kanama, lekelenmelerdir. Postmenapozal dönemdeki kanamalar ihmal edilmemeli mutlaka etiyolojik faktör ortaya konmalıdır. Bunun yanında Alt karın bölgesinde (pelvik bölgede) ağrı, rahatsızlık veya baskı hissi, karında şişkinlik, açıklanamayan kilo kaybı ve genital bölgede kitle şikayetlerinde endometrium kanseri açısından detaylı değerlendirme yapılmalıdır. Endometrium kanserinin kesin etiyolojik faktörü açıklanamasa da predispozan olduğu bilinen faktörler mevcuttur. Aile öyküsü, ileri yaş, erken başlayan ve geç yaşa kadar devam eden adet döngüsü, infertilite (kısırlık) öyküsü veya doğum yapmamış olmak, obezite etiyolojik faktörlerden sayılabilir.

Endometrium kanseri ya da endometrium kökenli premalign lezyonlardan şüphelenilen kadınların tanısı için en önemli tanı koydurucu nokta endometrium örnekleme ile patolojik olarak incelemidir. Bunun yanında tanıda yardımcı invaziv ve noninvaziv yöntemler bulunmaktadır.

1.1. NONİNVAZİV METHODLAR

Anormal uterin kanama şikâyeti olan kadınlarda kullanılabilecek noninvaziv tarama metotları

1.1.1. *Transvajinal ultrasonografi*

Postmenapozal kadınlarda endometrium homojen ise endometrial kalınlık ölçümü kanser ya da hiperplazinin değerlendirilmesi açısından çok faydalıdır.

yalnızca TVUSG ile tarananlar ve kontrol grubu. 14 yıllık çalışma sonunda over kanseri kaynaklı ölümlerde istatistiksel olarak anlamlı bir fark izlenmemiştir. (34)

Bu büyük randomize kontrollü çalışma sonuçlarını çoğu Ulusal ve Uluslararası kuruluşta kabul etmiştir. ACOG ortalama riskli kadınlarda taramaya gerek olmadığını yüksek riskli kadınlarda, bilinen belirti ve semptomlar varsa değerlendirme yapılmasını önerir. (35) NCCN TVUSG ile taramanın duyarlılığının ve özgüllüğünün olumlu bir öneriyi garanti etmek için yeterli olmadığı gösterilmiş olmasına rağmen, BRCA mutasyon taşıyıcılarında yapılan taramaların klinisyenin takdirine bağlı olarak 30-35 yaşlarında başlanabileceğine işaret eder. (36) SGO yüksek riskli kadınlarda, 30-35 yaş itibarıyla her 6 ayda bir TVUSG ve CA-125 ile tarama yapılmasını önerir, taramanın mortaliteyi azalttığı kanıtlanmadığını ve Profilaktik BSO' nun dikkate alınması gerektiği konusunda bilgilendirir. (37)

KAYNAKLAR

1. Gull B, Carlsson S, Karlsson B, Ylöstalo P, Milsom I, Granberg S. Transvaginal ultrasonography of the endometrium in women with postmenopausal bleeding: is it always necessary to perform an endometrial biopsy? *American journal of obstetrics and gynecology*. 2000;182(3):509-15.
2. Tabor A, Watt HC, Wald NJ. Endometrial thickness as a test for endometrial cancer in women with postmenopausal vaginal bleeding. *Obstetrics & Gynecology*. 2002;99(4):663-70.
3. Langer RD, Pierce JJ, O'Hanlan KA, Johnson SR, Espeland MA, Trabala JF, et al. Transvaginal ultrasonography compared with endometrial biopsy for the detection of endometrial disease. *New England Journal of Medicine*. 1997;337(25):1792-8.
4. Langer JE, Oliver ER, Lev-Toaff AS, Coleman BG. Imaging of the female pelvis through the life cycle. *Radiographics*. 2012;32(6):1575-97.
5. Grimes DA. Diagnostic dilation and curettage: a reappraisal. *American journal of obstetrics and gynecology*. 1982;142(1):1-6.
6. Clark TJ, Mann CH, Shah N, Khan KS, Song F, Gupta JK. Accuracy of outpatient endometrial biopsy in the diagnosis of endometrial cancer: a systematic quantitative review. *BJOG: An International Journal of Obstetrics & Gynaecology*. 2002;109(3):313- 21.
7. Hill GA, Parker R, Wentz AC. Comparison of late luteal phase endometrial biopsies using the Novak curette or PIPELLE endometrial suction curette. *Obstetrics and gynecology*. 1989;73(3 Pt 1):443-5.
8. Bradley L, Ke R, Smith R, Strickland J. Clinical management of abnormal uterine bleeding. APGO Educational Series on Women's Health Issues Crofton, Md: Association of Professors of Gynecology and Obstetrics. 2002.
9. Angioni S, Loddo A, Milano F, Piras B, Minerba L, Melis GB. Detection of benign intracavitary lesions in postmenopausal women with abnormal uterine bleeding: a prospective comparative study on outpatient hysteroscopy and blind biopsy. *Journal of minimally invasive gynecology*. 2008;15(1):87-91.
10. Epstein E, Ramirez A, Skoog L, Valentin L. Dilatation and curettage fails to detect most focal lesions in the uterine cavity in women with postmenopausal bleeding. *Acta obstetrica et gynecologica Scandinavica*. 2001;80(12):1131-6.
11. Jansen FW, Vredevoogd CB, Van Ulzen K, Hermans J, Trimbos JB, Trimbos-Kemper TC. Complications of hysteroscopy: a prospective, multicenter study. *Obstetrics & Gynecology*. 2000;96(2):266-70.

12. U.S. Cancer Statistics Working Group. U.S. Cancer Statistics Data Visualizations Tool, based on November 2017 submission data (1999-2015)[databaseontheInternet]. www.cdc.gov/cancer/dataviz June 2018. Available from: www.cdc.gov/cancer/dataviz.
13. Ebell MH, Thai TN, Royalty KJ. Cancer screening recommendations: an international comparison of high income countries. *Public health reviews*. 2018;39(1):7.
14. Saslow D, Solomon D, Lawson HW, Killackey M, Kulasingam SL, Cain J, et al. American Cancer Society, American Society for Colposcopy and Cervical Pathology, and American Society for Clinical Pathology screening guidelines for the prevention and early detection of cervical cancer. *CA: A Cancer Journal for Clinicians*. 2012;62(3):147-72.
15. Programı TCSBHKDBUSKT. 2014; Available from: <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/kanser-tarama-standartlari/listesi/483-serviks-kanseri-tarama-program%C4%B1-ulusal-standartlar%C4%B1.html>.
16. Association ECC. December 16, 2014; Available from: <http://www.ecca.info/>
17. Arbyn M, Sasieni P, Meijer CJ, Clavel C, Koliopoulos G, Dillner J. Clinical applications of HPV testing: a summary of meta-analyses. *Vaccine*. 2006;24:S78-S89.
18. Vesco KK, Whitlock EP, Eder M, Lin J, Burda B, Senger CA, et al. Screening for cervical cancer: a systematic evidence review for the US Preventive Services Task Force. *Lancet Oncol*. 2011;12(7):663- 72.
19. Ronco G, Segnan N, Giorgi-Rossi P, Zappa M, Casadei GP, Carozzi F, et al. Human papillomavirus testing and liquid-based cytology: results at recruitment from the new technologies for cervical cancer randomized controlled trial. *Journal of the National Cancer Institute*. 2006;98(11):765-74.
20. Kulasingam SL, Havrilesky L, Ghebre R, Myers ER. Screening for cervical cancer: a decision analysis for the US preventive services task force. 2011.
21. Smith RA, Andrews KS, Brooks D, Fedewa SA, Manassaram- Baptiste D, Saslow D, et al. Cancer screening in the United States, 2018: A review of current American Cancer Society guidelines and current issues in cancer screening. *CA: A Cancer Journal for Clinicians*. 2018;68(4):297-316.
22. Huh WK, Ault KA, Chelmow D, Davey DD, Goulart RA, Garcia FA, et al. Use of primary high-risk human papillomavirus testing for cervical cancer screening: interim clinical guidance. Elsevier; 2015.
23. Management of abnormal cervical cancer screening test results and cervical cancer precursors. Practice Bulletin No. 140. American College of Obstetricians and Gynecologists. *Obstet Gynecol* 2013;122:1338–67.
24. Katki HA, Schiffman M, Castle PE, Fetterman B, Poitras NE, Lorey T, et al. Five-year risk of CIN3+ and cervical cancer for women with HPV testing of ASC-US Pap results. *Journal of lower genital tract disease*. 2013;17(5 0 1):S36.
25. Massad LS, Einstein MH, Huh WK, Katki HA, Kinney WK, Schiffman M, et al. 2012 updated consensus guidelines for the management of abnormal cervical cancer screening tests and cancer precursors. *Obstetrics & Gynecology*. 2013;121(4):829-46.
26. Lehtinen M, Paavonen J, Wheeler CM, Jaisamrarn U, Garland SM, Castellsagué X, et al. Overall efficacy of HPV-16/18 AS04-adjuvanted vaccine against grade 3 or greater cervical intraepithelial neoplasia: 4-year end-of-study analysis of the randomised, double-blind PATRICIA trial. *The lancet oncology*. 2012;13(1):89-99.
27. Panel on Opportunistic Infections in HIV-Infected Adults and Adolescents. Guidelines for the prevention and treatment of opportunistic infections in HIV-infected adults and adolescents: recommendations from the Centers for Disease Control and Prevention, the National Institutes of Health, and the HIV Medicine Association of the Infectious Diseases Society of America.
28. Soutter WP, Sasieni P, Panoskaltis T. Long-term risk of invasive cervical cancer after treatment of squamous cervical intraepithelial neoplasia. *International journal of cancer*. 2006;118(8):2048-55.

29. Howlader N, Noone AM, Krapcho M, et al, editors. SEER cancer statistics review, 1975-2014. Bethesda (MD): National Cancer Institute; 2017. Available at: https://seer.cancer.gov/csr/1975_2014/. Based on November 2016 SEER data submission, posted to the SEER Web site.
30. Woolas RP, Xu FJ, Jacobs IJ, et al. Elevation of multiple serum markers in patients with stage I ovarian cancer. *J Natl Cancer Inst* 1993;85(21):1748-51.
31. Dede M. , Pay R. E. , Öz M. , CA 125 Yuksekliğinin Nadir Bir Nedeni Plazma Hucre Diskrazileri 1ST International & XVITH National Gynecologic Oncology Congress November 21st - 25th, 2018 Susesi Luxury Hotel, Belek - Antalya/TURKEY OP-11 pp 86.
32. Kobayashi H, Yamada Y, Sado T, et al. A randomized study of screening for ovarian cancer: a multicenter study in Japan. *Int J Gynecol Cancer* 2008;18(3): 414-20
33. Buys SS, Partridge E, Black A, et al. Effect of screening on ovarian cancer mortality: the prostate, lung, colorectal and ovarian (PLCO) cancer screening randomized controlled trial. *JAMA* 2011; 305(22):2295-303
34. Jacobs IJ, Menon U, Ryan A, et al. Ovarian cancer screening and mortality in the UK Collaborative Trial of Ovarian Cancer Screening (UKCTOCS): a randomised controlled trial. *Lancet* 2016;387(10022): 945-56.
35. American College of Obstetricians and Gynecologists Committee on Gynecologic Practice. Committee Opinion No. 477: the role of the obstetriciangynecologist in the early detection of epithelial ovarian cancer. *Obstet Gynecol* 2011;117:742-6.
36. National Comprehensive Cancer Network. Genetic/ familial high-risk assessment: breast and ovarian. NCCN. Version 2.2017- December 7, 2016. Available at: https://www.nccn.org/professionals/physician_gls/pdf/genetics_screening.pdf. Accessed May 4, 2017.
37. Schorge JO, Modesitt SC, Coleman RL, et al. SGO White paper on ovarian cancer: etiology, screening and surveillance. *Gynecol Oncol* 2010;119(1):7-17